BBI-002-002204 Seat No. ________

M. Com. (Sem. II) (CBCS) Examination

July – 2021

Advanced Management Accounting : Paper - II

(Accounting & Taxation Paper - II)

(Old Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002204

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours] [Total Marks : **70**

સૂચના : (1) બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(2) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલ છે.

1 રવિ કંપની લિમિટેડ માં વિભાગ--1, વિભાગ-2 અને વિભાગ-3 દ્વારા કારખાનાના મેનેજરને હિસાબી અહેવાલ આપવામાં આવે છે. કારખાના મેનેજર, મુખ્ય મેનેજરની સાથે મળીને ટેકનીકલ ડીરેક્ટરને અહેવાલ આપે છે. વેચાણ મેનેજર, જાહેરાત મેનેજરની સાથે મળીને માર્કેટિંગ ડીરેક્ટરને અહેવાલ આપે છે અને માર્કેટિંગ ડીરેક્ટર, ટેકનીકલ ડીરેક્ટરની સાથે મળીને મેનેજિંગ ડીરેક્ટરને અહેવાલ આપે છે. આ કંપનીના હિસાબી ચોપડામાંથી કોઈ એક સમયગાળા માટે નીચે મુજબ માહિતી મળે છે : **20**

વિગત	અંદાજીત રકમ (રૂ.)	ખરેખર રકમ (રૂ.)
મુસાફરી ખર્ચ	40,000	42,000
જાહેરાત વિભાગનો પગાર અને વહીવટી ખર્ચ	1,20,000	1,30,000
વેચાણ કમીશન	2,50,000	2,40,000
વિભાગ - 1ની મજૂરી	8,00,000	8,40,000
વિભાગ - 2ની મજૂરી	6,00,000	6,20,000
માલસામાન	28,00,000	29,20,000
વિભાગ - 3નો માલસામાન	7,00,000	6,40,000
જાળવણી સ્ટૉર્સ	2,00,000	1,90,000
વિભાગ - 3ની મજૂરી	5,00,000	5,12,000
જાળવણી વિભાગની મજૂરી	2,60,000	2,55,000
સેવા ખર્ચ - વિભાગ - 1	1,50,000	1,65,000
સેવા ખર્ચ - વિભાગ - 2	2,00,000	1,90,000

સેવા ખર્ચ - વિભાગ - 3	3,00,000	3,50,000
સેવા ખર્ચ - જાળવણી વિભાગ	50,000	60,000
વિભાગ - 2નો માલસામાન	1,00,000	1,05,000
વેચાણ વિભાગના પગાર અને વહીવટી ખર્ચા	1,00,000	95,000
જાહેરાત ખર્ચ	2,00,000	1,98,000
ટેકનીકલ ડીરેક્ટરનો પગાર અને વહીવટી ખર્ચ	1,75,000	2,00,000
માર્કેટિંગ ડીરેક્ટરનો પગાર અને વહીવટી ખર્ચ	2,00,000	1,90,000
મેનેજિંગ ડીરેક્ટરનો ઑફિસ પગાર	2,50,000	2,70,000
કારખાના મેનેજરનો પગાર	1,00,000	1,05,000
વેચાણ	**1,00,00,000**	**88,00,000**

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી મેનેજીંગ ડીરેક્ટર, માર્કેટિંગ ડીરેક્ટર, ટેકનીકલ ડીરેક્ટર, અને કારખાના મેનેજર માટે જવાબદારી હિસાબી અહેવાલ તૈયાર કરો.

અથવા

1 કવિ કંપનીમાં વસ્તુ - X તૈયાર માલના સ્ટૉકમાં ફેરબદલી કરતા પહેલા ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. એપ્રિલ, 2021ના મહિનાને લગતી નીચેની માહિતી મેળવવામાં આવી છે : **20**

વિગત	**પ્રક્રિયા-1 રકમ (રૂ.)**	**પ્રક્રિયા-2 રકમ (રૂ.)**	**પ્રક્રિયા-3 રકમ (રૂ.)**	**તૈયાર માલનો સ્ટૉક રકમ (રૂ.)**
શરૂઆતનો સ્ટૉક	40,000	24,000	20,000	50,000
પ્રત્યક્ષ માલસામાન	26,000	40,000	80,000	–
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	20,000	21,000	1,00,000	–
કારખાના શીરોપરી ખર્ચા	20,000	50,000	50,000	–
આખરનો સ્ટૉક	10,000	12,000	64,000	66,000
શરૂઆતનો સ્ટૉકમાં આંતર પ્રક્રિયા નફો	–	4,000	5,600	20,000
દરેક પ્રક્રિયા પર ફેરબદલી કિંમત પર ચઢાવેલ નફો	20%	25%	10%	–

દરેક પ્રક્રિયાનો સ્ટૉક પ્રાથમિક પડતરના ધોરણે આંકવામાં આવે છે અને તૈયાર માલનો સ્ટૉક પ્રક્રિયા - 3 માંથી જે કિંમતે મળે છે તે કિંમતે આંકવામાં આવે છે. આ સમય દરમિયાનનું વેચાણ રૂ. 6,00,000 હતું.

તૈયાર કરો :

(1) દરેક તબક્કે નફો દર્શાવતા પ્રક્રિયા ખાતા.

(2) ખરેખર નફો દર્શાવતું પત્રક.

2 તા. 31-3-2021ના રોજનું વિશાલ લિ.નું પાકું સરવૈયું અને તા. 31-3-2021ના **20**
રોજ પૂરા થતા વર્ષનું આવકનું પત્રક નીચે મુજબ છે :

તા. 31-3-2021ના રોજનું પાકું સરવૈયું

જવાબદારીઓ	રકમ (રૂ.)	મિલકતો	રકમ (રૂ.)
ઇક્વિટી શૅર મૂડી	1,00,000	પ્લાન્ટ	88,000
13.5%ના ડિબેન્ચર્સ	20,000	સ્ટૉક	12,000
લેણદારો	20,000	દેવાદારો	20,000
		રોકડ સિલક	20,000
	1,40,000		**1,40,000**

31મી માર્ચ, 2021ના રોજ પૂરા થતા વર્ષનું આવકનું પત્રક.

વિગત	રકમ (રૂ.)	રકમ (રૂ.)
વેચાણ		1,60,000
બાદ : વેચેલ માલની પડતર		
શરૂઆતનો સ્ટૉક	12,000	
ખરીદી	48,000	
	60,000	
બાદ : આખર સ્ટૉક	10,000	50,000
વેચાણ પર કાચો નફો		1,10,000
બાદ : વહીવટી ખર્ચા	24,000	
ઘસારો	8,800	
ડિબેન્ચર વ્યાજ (તા. 31-3-2021ના રોજ ચુકવેલ)	2,700	35,500
જાળવી રાખેલી કમાણી		74,500

વર્ષ દરમિયાન દેવાદારો અને લેણદારોની બાકીઓમાં કોઈ ફેરફાર નથી.
સામાન્ય ભાવ સૂચક આંક નીચે મુજબ હતો :

1લી એપ્રિલ, 2020	280
વર્ષ દરમિયાન	350
31મી માર્ચ, 2021	420

વર્તમાન ખરીદશક્તિ મુજબ ભાવસપાટીમાં ફેરફારની અસર આપ્યા બાદ તા. 31-03-2021ના રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટેના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો :

અથવા

2 તા. 1-4-2020ના રોજ શ્રી પરમભાઈએ રૂ. 82,500ની મૂડીથી ધંધો શરૂ કર્યો. **20**
તેમણે રૂ. 25,000નું એક યંત્ર ખરીદ્યું. જેનું આયુષ્ય 5 વર્ષનું છે. રૂ. 50,000ની કિંમતનો 250 એકમ માલ ખરીદ્યો. કાર્યશીલ મૂડી તરીકે રૂ. 7,500 રોકડા રાખ્યા. 30મી માર્ચ, 2021 સુધી કોઈ વ્યવહારો થયા નથી. નીચેના વ્યવહારો તા. 31-3-2021ના રોજ રોકડમાં થયા છે.

ખરીદી (125 એકમો)	રૂ. 37,500
વેચાણ (125 એકમો)	રૂ. 55,000
મજૂરી ચૂકવી	રૂ. 12,500

વર્ષના અંતે આખરના સ્ટૉકનું ફીફો પદ્ધતિ પ્રમાણે મૂલ્યાંકન કરવામાં આવે છે. યંત્રની તેના ઉપયોગી આયુષ્યના અંતે કોઈ ભંગાર કિંમત ઉપજશે નહિ. યંત્રની વર્ષના અંતે પુનઃસ્થાપના પડતર રૂ. 50,000 હતી. સીધી લીટીની પદ્ધતિએ ઘસારો ગણવામાં આવે છે. વર્ષ દરમ્યાન ભાવસપાટી 100 પરથી વધીને 120 થઈ છે. વર્તમાન પડતર હિસાબી પદ્ધતિ અનુસાર તા. 31-3-2021નાં રોજ પૂરા થતા વર્ષ માટે શ્રી પરમભાઈના વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો.

3 ડિવિઝન - XL નફા કેન્દ્ર છે. જે ચાર વસ્તુઓ A, B, C અને Dનું ઉત્પાદન કરે છે, દરેક વસ્તુ બહારના બજારમાં વેચાય છે અને તેની માહિતી નીચે મુજબ છે : 15

વિગત	A	B	C	D
એકમદીઠ બજાર કિંમત (રૂ.)	1,500	1,460	1,400	1,300
એકમદીઠ ચલિત ખર્ચ (રૂ.)	1,300	1,000	900	850
એકમદીઠ જરૂરી મજૂર કલાકો	15	20	10	15

વસ્તુ D ડિવિઝન - XXLમાં ફેરબદલ થઈ શકે છે, પણ તે માટે મહત્તમ આવશ્યક જથ્થો 10,000 એકમોનો છે. બહારના બજારમાં મહત્તમ શક્ય વેચાણ નીચે મુજબ છે :

વિગત	વસ્તુઓ			
	A	B	C	D
વેચાણ (એકમોમાં)	11,200	10,000	9,200	6,400

જો ડિવિઝન XXL વસ્તુની બહારથી ખરીદી કરે તો થોડી સસ્તી કિંમતે એકમદીઠ રૂ. 1,250ના ભાવે મેળવી શકે તેમ છે.

નીચેના સંજોગોમાં વસ્તુ Dના 10,000 એકમો માટે એકમદીઠ ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરો.

(A) 4,00,000 મજૂર કલાકો પ્રાપ્ત હોય ત્યારે

(B) 6,00,000 મજૂર કલાકો પ્રાપ્ત હોય ત્યારે

અથવા

3 વસ્તુની કિંમત નિર્ધારણ નીતિને અસર કરતા પરિબળોની ચર્ચા કરો. 15

4 ઉત્પાદકતા એટલે શું ? ઉત્પાદકતાનું મહત્ત્વ સમજાવો. 15

અથવા

4 માલસામાન ઉત્પાદકતા અને મજૂર ઉત્પાદકતા વિશે નોંધ લખો. 15

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) All questions are compulsory.
(2) Figures to the right side indicate the marks.

1 Department-1, Department- 2 and Department- 3 of Ravi limited give their account report to factory manager. Factory manager with chief manager gives their report to technical director. Sales manager with advertising manager gives their report to marketing director and marketing director with technical director gives their report to managing director. The following information found from the books of account of company for the specific period of time. **20**

Particulars	**Expected Amount (Rs.)**	**Actual Amount (Rs.)**
Travel Expenses	40,000	42,000
Salary & administrative expenses of advertising department	1,20,000	1,30,000
Sales commission	2,50,000	2,40,000
Wages of department - 1	8,00,000	8,40,000
Wages of de artment - 2	6,00,000	6,20,000
Material	28,00,000	29,20,000
Material of department - 3	7,00,000	6,40,000
Maintenance stores	2,00,000	1,90,000
Wages of department - 3	5,00,000	5,12,000
Wages of maintenance department	2,60,000	2,55,000
Services expenses - Department - 1	1,50,000	1,65,000
Services expenses - Department - 2	2,00,000	1,90,000
Services expenses - Department - 3	3,00,000	3,50,000
Services expenses - Maintenance Department	50,000	60,000
Material of department - 2	1,00,000	1,05,000
Salary & administrative expenses of sales department	1,00,000	95,000
Advertising expenses	2,00,000	1,98,000
Salary & administrative expenses of technical director	1,75,000	2,00,000
Salary & administrative expenses of Marketing director	2,00,000	1,90,000
Office Salary of managing director	2,50,000	2,70,000
Salary of factory manager	1,00,000	1,05,000
Sales	**1,00,00,000**	**88,00,000**

From the above information prepare responsibility accounts report for the managing director, marketing director, technical director and factory manager.

OR

1 In kavi Company, Product -X passes through three processes before it is transferred to finished goods stock. Following information is obtain for the month of Aptil-2021. **20**

Particulars	**Process-1 Amount (Rs.)**	**Process-2 Amount (Rs.)**	**Process-3 Amount (Rs.)**	**Finished goods stock Amount (Rs.)**
Opening stock	40,000	24,000	20,000	50,000
Direct material	26,000	40,000	80,000	–
Direct wages	20,000	21,000	1,00,000	–
Factory overhead	20,000	50,000	50,000	–
Closing stock	10,000	12,000	64,000	66,000
Inter process profit for opening stock	–	4,000	5,600	20,000
Profit on transfer price cost each process	20%	25%	10%	–

Stocks in process are valued at prime cost and finished stock has been valued at price at which it is received from process-3. Sales during the period were Rs. 6,00,000.

Prepare :

(1) Process cost accounts showing profit element at each stage.

(2) Statement showing actually realized profit.

2 The Balance Sheet as on 31-3-2021 and Income Statement for the year ending 31-03-2021 of Vishal Ltd. are as follows : **20**

Balance Sheet as on 31-3-2021

Liabilitiess	**Amount (Rs.)**	**Assets**	**Amount (Rs.)**
Equity Share capital	1,00,000	Plant	88,000
13.5% Debentures	20,000	Stock	12,000
Creditors	20,000	Debtors	20,000
		Cash Balance	20,000
	1,40,000		**1,40,000**

Income Statement for the year ended 31-03-2021

Particulars	Amount (Rs.)	Amount (Rs.)
Sales		1,60,000
Less : Cost of Sales		
Opening Stock	12,000	
Purchases	48,000	
	60,000	
Less : Closing Stock	10,000	50,000
Gross Profit on Sales		1,10,000
Less : Administrative Expenses	24,000	
Depreciation	8,800	
Debenture Interest		
(Paid as on 31-3-2021)	2,700	35,500
Retained Earning		74,500

Balance of debtors and creditors remain uniform through the year. General price indexes were as under:

On 1st April 2020	280
For the year	350
On 31st March 2021	420

You are required to prepare final accounts for the year ended 31-03-2021 according to current purchase power method after giving effect of changes in price level.

OR

2 Shree Parambhai has started business with Rs. 82,500 as on 1-4-2020. He purchases one machine at Rs. 25,000 and its economic life is 5 years. He purchases 250 units material of Rs. 50,000. The working capital of Rs. 7,500 put in cash. There is no transaction up to 30th march 2021. Following transactions taken place as on 31-3-2021 in cash. **20**

Purchases (125 units)	Rs. 37,500
Sales (125 units)	Rs. 55,000
Labour paid	Rs. 12,500

At the end of the year FIFO method is used for valuation of stock. There is no scarp value of machine at the end of economic life. At the end of the year replacement cost of machine is Rs. 50,000. The depreciation has calculate as a straight line method. During the year price index is increase from 100 to 120.

Prepare annual accounts of Shree Parambhai as on 31-3-2021 according to Current Cost Accounting method.

3 Division XL is profit center, which produces four products - A, B, C and D. Each product is sold in the external market and their information are as follows : **15**

Particulars	**A**	**B**	**C**	**D**
Market price per unit (Rs.)	1,500	1,460	1,400	1,300
Variable cost per unit (Rs.)	1,300	1,000	900	850
Required labour hours per unit	15	20	10	15

Product D can be transferred to division XXL, but the maximum quantity that might be required for transfer is 10,000 units.

The maximum sales in external market are as follow :

Particulars	**Products**			
	A	**B**	**C**	**D**
Sales (Units)	11,200	10,000	9,200	6,400

Division XXL can be purchase the same product from outside at a slightly cheaper price of Rs. 1,250 per unit.

For the following situation decide the transfer price for each unit for 10,000 units of product - D.

(A) When 4,00,000 labour hours available

(B) When 6,00,000 labour hours available

OR

3 Discuss the factors affecting to pricing policy of product. **15**

4 What is productivity? Explain the importance of productivity. **15**

OR

4 Write a note on "Material Productivity" and "Labour Productivity". **15**